

ДОСЛІДЖЕННЯ УМОВ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВІДБОРУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В роботі було проаналізовано екстремальні умови праці працівників ДСНС та важливість правильного відбору кандидатів в працівники ДСНС.

Ключові слова: надзвичайні ситуації, екстремальні умови, професійна діяльність.

Глобальний розвиток людської цивілізації, крім позитивних надбань, породив чисельні загрози життєво важливим інтересам людини і громадянина, суспільства і держави. Значне місце серед цих загроз займають небезпеки техногенно-природної сфери. Багато з них у тій, чи іншій мірі притаманні й Україні. У зв'язку з цим, велика роль у забезпеченні техногенної та природної безпеки відводиться саме Єдиній державній системі цивільного захисту населення і територій.

Цілісний захист здійснюється з метою реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення безпеки та захисту населення територій, матеріальних і культурних цінностей та довкілля від негативних наслідків надзвичайних ситуацій у мирний час та особливий період, подолання наслідків надзвичайних ситуацій. Но в той же час під її дію потрапляють самі працівники державної служби надзвичайних ситуацій, які відправляються на місце виникнення надзвичайної ситуації для її усунення[1].

Працівники ДСНС під час своєї професійної діяльності потрапляє в екстремальні умови праці, які за часту супроводжуються психологічним, фізичним ризиком для самого працівника.

Розглянемо найбільш екстремальні умови праці під які потрапляє працівник ДСНС під час своєї професійної діяльності.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру — це наслідок транспортних аварій (подія, що сталася під час руху дорожнього транспортного засобу, внаслідок якої загинули або зазнали травм люди чи заподіяна шкода майну), катастроф (велика за масштабами аварія чи інша подія, що призводить до тяжких наслідків), пожеж (неконтрольований процес знищення або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники, небезпечні для істот та навколишнього природного середовища), неспровокованих вибухів чи їх загроза, аварій з викидом (загрозою викиду) небезпечних хімічних, радіоактивних, біологічних речовин, раптового руйнування споруд та будівель, аварій на інженерних мережах і спорудах життєзабезпечення, гідродинамічних аварій на греблях, дамбах.

Надзвичайні ситуації природного характеру — це наслідки небезпечних геологічних, метеорологічних, гідрологічних, морських та прісноводних явищ, деградації ґрунтів чи надр, природних пожеж, змін стану повітряного басейну, інфекційних захворювань людей, сільськогосподарських тварин, масового ураження сільськогосподарських рослин хворобами чи шкідниками, зміни стану водних ресурсів та біосфери.

Антиконституційного спрямування: здійснення або реальна загроза терористичного акту (збройний напад, захоплення і затримання важливих об'єктів ядерних устав і матеріалів, систем зв'язку та телекомунікації, напад чи замах на екіпаж повітряного чи морського судна), викрадення (спроба викрадення) чи знищення суден, встановлення вибухових пристроїв у громадських місцях, викрадення зброї, виявлення застарілих боєприпасів тощо.

Надзвичайні ситуації військового характеру — це ситуації, пов'язані з наслідками застосування зброї масового ураження або звичайних засобів ураження, під час яких виникають вторинні фактори ураження населення внаслідок зруйнування атомних і гідроелектричних станцій, складів і сховищ

радіоактивних і токсичних речовин та відходів, нафтопродуктів, вибухівки, сильнодіючих отруйних речовин, токсичних відходів, транспортних та інженерних комунікацій.

На основі наведених вище надзвичайних ситуацій можна зробити висновки що основні функції і призначення які виконують працівники ДСНС є: гасіння пожеж та рятування людей і майна на об'єктах і територіях, де виникла надзвичайна ситуація; проведення першочергових рятувальних та аварійних робіт; надання медичної допомоги потерпілим; ліквідації аварій і катастроф техногенного, природного та воєнного характеру; наслідків стихійних лих, проведення міжнародних рятувальних ситуацій; здійснення заходів з розмінування територій та заходів цивільної і територіальної оборони, загальнодержавного та регіонального характеру [2].

Наведений перелік призначень ДСНС і функцій, які вони повинні виконувати, свідчить про особливість і важливість підбору її працівників і службовців, їх професійну придатність і фізичну працездатність виконувати свої професійні обов'язки в екстремальних умовах. Особливої уваги потребують питання, що пов'язані з непропорційним функціональним навантаженням на працівників оперативних підрозділів ДСНС; з недосконалістю управління пошуково-рятувальних операціях в умовах надзвичайної ситуації; неадекватною реакцією працівників ДСНС на технічні загрози; недосконалою і повільною системою прийняття рішень в екстремальних умовах; недостатнім рівнем виконавчої і професійної дисципліни в підрозділах ДСНС; збільшення психоемоційного навантаження і кількості стрес-факторів на оперативний персонал служби, збільшенням травматичності і навіть загибелі працівників ДСНС при виконанні професійних обов'язків.

Значна більшість зазначених причин свідчить про проблеми, що зв'язані з відбором і розстановкою кадрів (працівників ДСНС), їх низькою працездатністю і професійною придатністю, професійною готовністю тощо.

У вирішенні однієї з актуальних і важливих задач, направлених на підвищення ефективності підрозділів і визначення професійної працездатності працівників ДСНС допоможе створення біотехнічної системи для визначення професійної придатності працівників державної служби надзвичайних ситуацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барило О.Г. Реагування на надзвичайні ситуації / О.Г. Барило, П.Б. Волянський, С.О. Гур'єв, М.Л. Долгий та інші // Навч. посіб. = К.: Вид-во - БланкПрес», 2014. - 210 с.
2. Альбошій О.В. До питання забезпечення ефективності управління в надзвичайних ситуаціях // Матер. 10-ої Міжнар. наук.-практ. конф. «Організація управління в надзвичайних ситуаціях». - К., 2008. - С. 36-43.

STUDY OF WORKING CONDITIONS OF OFFICERS OF THE STATE EMERGENCY SERVICE TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF THEIR SELECTION

Abstract. The paper analyzed the extreme working conditions of civil servants for emergencies employees and the importance of proper selection of candidates for civil servants for emergencies employees.

Keywords: emergencies, extreme conditions, professional activity.

Коваль Леонід Григорович – к. т. н., доцент, завідувач кафедри біомедичної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Криворучко Іван Олександрович – аспірант кафедри біомедичної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, vanghoste@gmail.com.

Koval Leonid Hryhorovych – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Biomedical Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Kryvoruchko Ivan Oleksandrovich – graduate student of the department Biomedical Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, vanghoste@gmail.com.